

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: - Voorontwerp van decreet over de ondersteuning van de
amateurkunsten
- Definitieve goedkeuring**

Het Amateurkunstendecreet voorziet sinds 2000 in de ondersteuning voor de Vlaamse amateurkunsten. Het decreet bracht dynamiek op gang binnen de sector en zorgde voor professionalisering. Na meer dan 20 jaar is het decreet van 2000 echter aan een grondige herziening toe. Dit decreet is een volledig herziene versie van het Amateurkunstendecreet van 22 december 2000.

Het voorliggend ontwerp van Amateurkunstendecreet heeft tot doel de bloei van een kwaliteitsvol, dynamisch en divers amateurkunstenveld te stimuleren, de samenwerking met het deeltijds kunstonderwijs en de professionele kunsten te bevorderen en de internationale uitstraling van de amateurkunsten te vergroten. Het decreet heeft daarbij oog voor de artistieke, verbindende en educatieve componenten van de amateurkunsten.

Door middel van diverse ondersteuningsmogelijkheden voor verschillende actoren binnen het amateurkunstenveld, gaande van koepelorganisaties voor amateurkunsten over amateurkunstengroepen tot individuele amateurkunstenaars, wil het ontwerp van Amateurkunstendecreet de brede en sterk gegroeide groep amateurkunstenaars in Vlaanderen naar waarde schatten en zichtbaarheid geven.

Meer concreet voorziet het ontwerp van Amateurkunstendecreet hiertoe in vijf subsidie-instrumenten. Via de structurele subsidiëring van koepelorganisaties voor amateurkunsten (1) wordt een discipline-dekkend ondersteuningsaanbod voor amateurkunstenaars en amateurkunstengroepen voorzien waarin talentontwikkeling centraal staat. Kernopdracht 6°, die bepaalt dat de koepelorganisaties een instrument ontwikkelen dat financiële impulsen biedt aan amateurkunstenaars in functie van groei en talentontwikkeling, verdient speciale aandacht. Talentontwikkeling wordt zowel via het brede ondersteuningsaanbod van de koepelorganisaties als via financiële impulsen voor amateurkunstenaars mogelijk gemaakt. Een tweede subsidielijn voorziet meerjarige subsidies voor amateurkunstengroepen (2) met hoge artistieke ambities. Het gaat om een financieel beperkte, driejarige ondersteuning aan amateurkunstengroepen met een kwaliteitsvolle werking en een potentieel landelijke uitstraling. Doel van de ondersteuning is hun werking een boost te geven op het vlak van kwalitatieve groei en talentontwikkeling.

Het ontwerp van Amateurkunstendecreet wil daarnaast de internationale uitstraling van de amateurkunsten kracht bij zetten en voorziet daarvoor internationale projectsubsidies. Met de tussenkomsten voor deelname aan een buitenlands initiatief (3) kunnen amateurkunstenaars en -groepen deelnemen aan buitenlandse projecten als wedstrijden, festivals, conferenties, tournees

enz. Doel is internationale uitwisseling en de presentatie van de Vlaamse amateurkunsten op internationale fora mogelijk maken. De subsidies voor internationale projecten (4) bieden de mogelijkheid aan organisaties en groepen om zowel in binnen- als buitenland projecten te organiseren die de internationalisering van amateurkunstenpraktijken vooropstellen. Als sluitstuk voorziet de internationale projectenregeling in het decreet in de erkenning en ondersteuning van internationale ambassadeurs Amateurkunsten (5). Gevorderde amateurkunstengroepen en amateurkunstenaars met een kwaliteitsvolle werking van minimaal vijf jaar, kunnen een erkenning krijgen als internationaal ambassadeur Amateurkunsten om de Vlaamse amateurkunsten te vertegenwoordigen in het buitenland. Ze kunnen vervolgens ook een tussenkomst krijgen in de kosten voor die buitenlandse vertegenwoordiging.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op volgende inhoudelijke structuurelementen uit de beleidsnota Cultuur 2019-2024:

- ISE C. Culturele organisaties ondersteunen
SD C.1. Bijdragen aan de ontwikkeling van een kwalitatief, divers en toegankelijk cultuurlandschap
OD C.1.3. Investeren in organisaties in de cultuursector aan de hand van een performant subsidiesysteem
- ISE D. Culturele projecten stimuleren
SD D.1. Uitbouwen van een dynamische ruimte via de ondersteuning van kunstenaars en initiatieven die inspelen op innovatie, duurzaamheid of maatschappelijke of artistieke meerwaarde
OD D.1.1. Gericht stimulansen bieden voor een duurzaam, complementair, gevarieerd en dynamisch landschap
OD D.1.2. Een performant en doelgericht subsidie- en selectiesysteem actualiseren en toepassen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De Vlaamse Regering hechtte haar principiële goedkeuring aan voorliggend ontwerp van decreet op 12 mei 2023 (VR 2023 125 DOC.0537/2BIS) en op 30 juni 2023 (VR 2023 3006 DOC.0806/2).
- De Gegevensbeschermingsautoriteit bracht advies uit op 12 juni 2023.
- De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) verleende haar advies op 13 juni 2023 (nr. 2023/058).
- De strategische adviesraad voor het Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft advies gegeven op 15 juni 2023.
- De Raad van State heeft advies gegeven op 13 oktober 2023 (advies 74.028/3)

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voorliggend voorontwerp van decreet betreft een nieuw regelgevend kader voor de ondersteuning van de amateurkunsten.

Het voorliggende ontwerp van decreet is een grondige hertekening ten opzichte van het huidige decreet betreffende de amateurkunsten van 22 december 2000.

Leidende principes en doelstellingen

De leidende principes van dit ontwerp van decreet zijn de volgende:

- 1) *Het regeerakkoord 2019-2024*. In het regeerakkoord erkent en bevestigt de Vlaamse Regering het belang van het Vlaamse amateurkunstenveld binnen de culturele sector en binnen de brede samenleving. Vanuit deze erkenning en de vaststelling dat het huidige decreet niet meer beantwoordt aan de noden van de sector, neemt de minister het initiatief om een nieuw regelgevend kader op te zetten.
- 2) *De nota 'Richtingaanwijzers voor een ambitieus Amateurkunstenbeleid' van de Federatie voor sociaal-cultureel werk en amateurkunsten*. Deze nota werd opgesteld door de negen koepelorganisaties voor amateurkunsten onder begeleiding van hun belangenbehartiger De Federatie. De koepelorganisaties geven in deze nota het signaal dat een nieuw decreet cruciaal is voor de ontwikkeling van het amateurkunstenveld en zetten de krijtlijnen uit van hoe het nieuwe decreet er volgens hen moet uitzien. De nota vormde een belangrijke leidraad bij de ontwikkeling van voorliggend ontwerpdecreet.
- 3) *De herijking van de decreten binnen het beleidsveld cultuur*. Het departement Cultuur, Jeugd en Media voert op het moment van de totstandkoming van het voorliggende ontwerp van decreet een programma door om de decreten binnen het beleidsdomein cultuur te herijken. Het doel hiervan is om de verschillende decreten, uitvoeringsbesluiten en reglementen die door hun historische context allemaal verschillen, (waar mogelijk) te harmoniseren met elkaar, en om de regelgeving dynamischer en atletischer op te bouwen. Voorliggend ontwerp van het decreet is bijgevolg afgestemd met het algemeen afsprakenkader rond de juridische opbouw van decreten en besluiten, zoals beslist tijdens het herijkingstraject binnen de administratie. Naast de harmonisering van decretale terminologie, definities en concepten worden in het herijkingstraject ook, waar mogelijk, decretale procedures geharmoniseerd.

Daarnaast werden vanaf 1 januari 2018 de persoonsgebonden bevoegdheden van het provinciale bestuursniveau naar de Vlaamse of lokale overheden overgeheveld. Vóór 2018 konden amateurkunstenaars en amateurkunstengroepen rekenen op financiële en materiële ondersteuning van de provinciale overheden. De provinciale overheden hadden ook de traditie om via wedstrijden, festivals en projecten in te zetten op kwaliteitsbevordering en talentontwikkeling van amateurkunstenaars en amateurkunstengroepen, ze met elkaar te verbinden en ontmoeting mogelijk te maken. Sinds de overheveling van de provinciale middelen kan de amateurkunstensector niet langer een beroep doen op provinciale ondersteuning. Het voorliggend ontwerp van decreet wil een antwoord bieden op het hiaat dat dit teweeggebracht heeft in het ondersteuningsbeleid voor de amateurkunsten.

De hertekening van het voorliggend ontwerp van Amateurkunstendecreet heeft tot doel:

- Het beleid, dat na meer dan 20 jaar verouderd is, meer te laten aansluiten op de ontwikkelingen, noden en realiteit van het sterk gegroeide amateurkunstenveld;

- Een grotere waardering en zichtbaarheid te geven aan het brede amateurkunstenveld, door de scope van het beleidskader te verruimen en optimaal ontwikkelingskansen te bieden aan alle actoren, gaande van de koepelorganisaties voor amateurkunstengroepen tot amateurkunstengroepen en individuele amateurkunstenaars;
- ruimte te geven aan de koepelorganisaties voor amateurkunsten om op maat van hun kunstdiscipline invulling te geven aan een aantal kernopdrachten en kruisverbanden met andere sectoren aan te gaan;
- amateurkunstenaars volop kansen te geven om hun talenten te ontwikkelen;
- internationalisering te stimuleren en de zichtbaarheid van de Vlaamse amateurkunsten in het buitenland te vergroten;
- de samenwerking te stimuleren met de professionele kunsten en het deeltijds kunstonderwijs;
- de procedures te optimaliseren met aandacht voor proportionaliteit, met planlastvermindering zowel op het vlak van de aanvraag, de beoordeling en verantwoording;
- de aanpassingen zoveel als mogelijk te laten sporen met de andere cultuurdecreten.

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Voor de probleemstelling en bijhorende omgevingsanalyse verwijzen we naar punt *C. Probleemstelling en omgevingsanalyse* in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

Beleidsinstrumenten

Voorliggend ontwerp van decreet omvat vijf beleidsinstrumenten. We bespreken hieronder hoe deze instrumenten een wijziging inhouden of nieuw zijn ten opzichte van het huidige decreet van 22 december 2000.

1. Werkingssubsidies voor koepelorganisaties voor amateurkunsten

Het gaat om de structurele subsidiëring van de negen organisaties voor amateurkunsten die reeds een werkingssubsidie ontvangen op basis van het decreet van 22 december 2000. De belangrijke rol van de koepelorganisaties voor de ondersteuning van de amateurkunstenaars in negen verschillende kunstdisciplines wordt bevestigd in het ontwerp van decreet.

Nieuw ten opzichte van het huidige decreet is dat er niet langer gewerkt wordt met erkenningsvoorwaarden, maar dat de organisaties zes kernopdrachten krijgen die ze vertalen op maat van de kunstdiscipline. Inhoudelijk zijn deze kernopdrachten echter weinig verschillend van de erkenningsvoorwaarden in het decreet van 22 december 2000, met uitzondering van kernopdracht 6° 'een instrument uitbouwen, met specifiek daarvoor toegekende middelen, dat via financiële impulsen groei en ontwikkeling stimuleert bij amateurkunstenaars of amateurkunstengroepen binnen de kunstdiscipline waarvoor de koepelorganisatie werkingmiddelen ontvangt'. De koepelorganisaties moeten een instrument ontwikkelen dat via gerichte impulsen aan amateurkunstenaars, groei en talentontwikkeling stimuleert. Voor die kernopdracht krijgen de koepelorganisaties extra middelen die enkel en alleen daarvoor gebruikt kunnen worden. De invulling van de kernopdrachten wordt, telkens voor de duur van een beleidsperiode, vastgelegd in een beheersovereenkomst. Het ontwerpdecreet voorziet ook de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering bijkomende opdrachten kan toekennen die aansluiten bij de kernopdrachten. Mogelijke extra opdrachten worden steeds onderhandeld en opgenomen in de beheersovereenkomst.

2. Meerjarige subsidies voor amateurkunstengroepen (nieuw)

Deze subsidielij is nieuw en kadert binnen het algemene opzet van het ontwerpdecreet om de rijke en diverse amateurkunstensector sterker naar waarde te schatten en het aantal ondersteuningsmogelijkheden waarbij een rechtstreekse financiële injectie kan gegeven worden aan amateurkunstenaars, uit te breiden. Specifiek zet deze lijn in op een financieel beperkte, driejarige ondersteuning aan amateurkunstengroepen met rechtspersoonlijkheid met als doel een kwalitatieve boost te geven aan hun werking, groei en talentontwikkeling. Dit instrument mikt op amateurkunstengroepen die binnen de sector een zekere voorbeeldrol vervullen. Van hen wordt verwacht dat ze vanuit een onderbouwde visie over hun werking

kunnen aangeven waar ze als groep staan en hoe ze met hun geplande activiteiten de komende drie jaar willen evolueren en groeien. Het gaat om amateurkunstengroepen die minimaal drie jaar een actieve kwaliteitsvolle werking hebben, die een stevige reputatie hebben opgebouwd die het lokale niveau overstijgt en de ambitie hebben om zelf verder te groeien zowel op het vlak van artistieke kwaliteit als op het vlak van landelijke uitstraling. De subsidielij n mikt met andere woorden op toonaangevende organisaties met een zekere maturiteit en artistieke uitstraling en het potentieel zich nog verder te ontwikkelen. Het is dus geenszins de bedoeling om elke lokale amateurkunstengroep te ondersteunen, dat behoort tot de verantwoordelijkheid van de lokale besturen.

3. *Tussenkomensten voor deelname aan een buitenlands initiatief*

Het betreft een optimalisering van de subsidielij n 'internationale reistoelagen' binnen het decreet van 22 december 2000. Amateurkunstenaars en -groepen kunnen via deze subsidielij n een tussenkomst aanvragen in de kosten voor deelname aan een buitenlands initiatief, bv. een festival, wedstrijd, lezing, conferentie, stage, enz. Deze subsidielij n is laagdrempelig en zorgt ervoor dat amateurkunstenaars en -groepen internationale contacten kunnen leggen en hun talenten op internationale podia en fora kunnen tonen. Conform de herijking van de Cultuurdecreten komen alle soorten kosten in aanmerking die duidelijk gelieerd zijn aan de deelname aan het buitenlandse initiatief (vervoerskosten, verblijfskosten, deelnamekosten, maaltijdkosten, enz.) en kunnen aanvragen doorlopend worden ingediend. Dit is een verruiming ten opzichte van het decreet van 2000 waar enkel vervoerskosten in aanmerking komen. Die verruiming moet amateurkunstenaars en -groepen nog meer stimuleren om de internationale kaart te trekken.

4. *Subsidies voor internationale projecten*

Dit instrument betreft de subsidiëring van internationale amateurkunstprojecten die zowel in het binnenland als in het buitenland kunnen plaatsvinden. Dit houdt op tweeërlei manieren een verbreding in ten opzichte van het decreet van 2000. Ten eerste is er een territoriale verbreding door de subsidielij nen voor internationale projecten in Vlaanderen en de subsidielij n voor cofinanciering van internationale projecten in elkaar te voegen. Ten tweede ligt een inhoudelijke verbreding voor waarbij meer dan enkel internationale projecten met een aanzienlijk publieksbereik voor subsidie in aanmerking komen. Ook uitwisselingspraktijken, netwerkmomenten, en andersoortige projecten komen in voorliggend ontwerpdecreet in aanmerking voor subsidie. Met die dubbele verbreding wil het voorliggende ontwerpdecreet meer internationale kansen en mogelijkheden bieden aan amateurkunstenaars- en groepen en de internationale uitwisseling tussen amateurkunsten sterker stimuleren.

5. *Tussenkomensten voor internationale ambassadeurs Amateurkunsten (nieuw)*

Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in een nieuw instrument voor gevorderde amateurkunstenaars en amateurkunstengroepen die al minstens vijf jaar onafgebroken op een hoog kwalitatief niveau kunst beoefenen in de vrije tijd en die bereid zijn om de Vlaamse amateurkunsten in het buitenland te vertegenwoordigen door hun werk internationaal te tonen. Dit instrument wil naast internationale uitwisseling ook de uitstraling en promotie van de Vlaamse amateurkunsten in het buitenland vergroten.

Het instrument valt uiteen in twee opeenvolgende procedures. In eerste instantie kan de Vlaamse Regering een erkenning geven aan amateurkunstenaars en amateurkunstengroepen door hen voor een periode van drie jaar de titel toe te kennen van internationale ambassadeur Amateurkunsten. Die titel is weggelegd voor amateurkunstenaars of amateurkunstengroepen met een zichtbaar opvallend hoge artistieke kwaliteit en de wens en ambitie om hun artistieke werk in het buitenland te tonen. In tweede instantie kan een amateurkunstenaar of -groep met de titel van internationale ambassadeur Amateurkunsten op zak, jaarlijks een programma indienen met de plekken waar hij de Vlaamse amateurkunsten in het buitenland wil vertegenwoordigen. Op basis van het goedgekeurde programma, kunnen de kosten voor deelname worden vergoed.

Maatschappelijke impact

Voor een impactanalyse verwijzen we naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Voor de toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar *II. Toelichting bij de artikelen* in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

C. VERWERKING ADVIEZEN

Het advies van de Raad van State en de reacties daarop werd opgenomen in de memorie van toelichting. Het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting werden aangepast conform de opmerkingen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp van Amateurkunstendecreet heeft op zichzelf geen budgettaire impact. De ambitie om via de subsidielijnen 'meerjarige subsidies voor amateurkunstengroepen' en via een nieuwe opdracht voor de koepelorganisaties voor amateurkunsten (de zesde kernopdracht), rechtstreekse injecties te geven voor talentontwikkeling, wordt waargemaakt via de huidige middelen van het reglement talentontwikkeling (HBO-1HCA2DC-WT, 1HC121).

Met betrekking tot de ambitie om internationale uitwisseling en zichtbaarheid te stimuleren, wordt voor de drie subsidielijnen binnen het hoofdstuk 'Projectsubsidies voor internationale initiatieven' in eerste instantie een beroep gedaan op de middelen die momenteel voorzien zijn op HBO-1HCA2EA-WT, 1HC077. Indien daar ten gevolge van de verruiming van de projectsubsidies voor internationale initiatieven, mogelijke tekorten zouden dreigen, kan eveneens een beroep worden gedaan op de huidige middelen van het reglement talentontwikkeling (HBO-1HCA2DC-WT, 1HC121).

Het maximale bedrag dat in het betreffende jaar kan worden aangewend voor de uitvoering van dit decreet wordt bepaald in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Regering, die het Vlaams Parlement jaarlijks goedkeurt.

BEGROTINGSARTIKEL	BASISALLOCATIE	OMSCHRIJVING BEGROTING
HBO-1HCA2CC-WT	1HD107	ORGANISATIES VOOR AMATEURKUNSTEN (DECREET VAN 22 DECEMBER 2000 BETREFFENDE DE AMATEURKUNSTEN)
HBO-1HCA2DC-WT	1HC121	AMATEURKUNSTEN REGLEMENT TALENTONTWIKKELING
HBO-1HCA2EA-WT	1HC077	AMATEURKUNSTEN INTERNATIONAAL

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de personeelsbehoeften en/of -budgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen of op Brussel.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het ontwerp van decreet ingediend bij het Vlaams Parlement.

Na definitieve goedkeuring van het decreet wordt het uitvoeringsbesluit voor principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet over de ondersteuning van de amateurkunsten en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor de Cultuur te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON

Bijlagen:

- ontwerp van decreet betreffende de ondersteuning van de Amateurkunsten
- memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet betreffende de ondersteuning van de Amateurkunsten
- advies van de Raad van State van 13 oktober 2023